

CRAPUUL EN MAJORETTES

We beginnen dit winternummer met een bijdrage van Christoph De Spiegeleer. Als doctorandus bestudeert hij de relatie tussen politiek, media, religie en funeraire praktijken in België tussen 1850 en 1940. Daarbij komt zowel de zoektocht naar nationale identiteit/consensus rond het sterfbed van een symbolisch figuur als Albert I aan bod, als de lokale politieke strijd rond een niet-kerkelijke uitvaart. In zijn bijdrage voor *Brood & Rozen* toont hij aan hoe belangrijk de cultuur van begraven, rouwen en herdenken was in de opbouw van de socialistische identiteit. Aan de hand van de Gentse casus zien we hoe de socialisten erin slaagden een alternatieve omgang met de dood vorm te geven, maar tegelijk bleven opereren binnen een burgerlijk kader. De collectieve rouwbetogingen hadden een onmiskenbaar propagandistische bedoeling en moesten de eigenheid van de socialisten in de verf zetten. Maar de steeds grotere nadruk op burgerlijke praal en discipline waren tegelijk een uiting van een drang naar respectabiliteit en integratie.

De bijdrage van theaterwetenschappers Stijn Bussels en Bram Van Oostveldt sluit daar mooi bij aan. Zij vertellen het verhaal van Jacob Kats (1804-1886), schrijver, journalist, redenaar en organisator van Nederlandstalig arbeiderstheater. Tijdens zijn leven zeer bekend, maar grotendeels in de vergetelheid geraakt en hoogstens nog vernoemd als een mediocre toneelschrijver. Totaal onterecht, zo blijkt. De auteurs leren ons hoe Kats het theater en de meeting

zeer ingenieus gebruikte in de vroege sociale strijd in België. Hoe de arbeiders zich dus ook toen al culturele kerneigenschappen van de bourgeoisie toe-eigenden. Het is vandaag bon ton om smalend te doen over dat 'kleinburgerlijk' karakter van (vroegere of latere) socialisten. De auteurs lopen echter niet in die val, maar contextualiseren. Bijzonder interessant is hun verwijzing naar de Franse filosoof Jacques Rancière en zijn historische studie over de Franse arbeidersbewegingen in de jaren 1830. Ook Gita Deneckere benadrukte al in haar studie over het Gentse Katoenoproer het relationele karakter tussen onderdrukten en autoriteiten om sociaal protest te kunnen begrijpen.

Amsab-bibliothecaris Omar Van Hoeylandt heeft het in zijn stuk over een andere schrijver: Louis Paul Boon. Die werd na zijn dood nog beroemder dan tijdens zijn leven en zou dit jaar honderd jaar geworden zijn. Omar vertelt hoe hij Boon tijdens zijn jeugd ontdekte. Hanne Delodder voert ons op het ritme van de fanfare mee naar de wereld van de majorettes. Ze doet ons zo zin krijgen in het boek *En avant, marche!*, waarin deze tekst gepubliceerd is. Het boek en de gelijknamige expo in het Huis van Alijn zijn het resultaat van een samenwerking met Vlamo, Uitgeverij Hannibal, Resonant, het Centrum voor Beeldexpressie en tientallen muziekverenigingen. Amsab-archivaris Gert Van Overstraeten 'ontdekte' in de kelder van Amsab-ISG in Antwerpen het archiefje van een andere artiest: volkszanger, tekenaar, poppenspeler, liedjesschrijver John Lundström. Een bijzonder archief van een bijzonder iemand. Tot slot twee recensies: Sofie De Caigny over de architectuur van Roger De Winter en Lucien Engels in Vilvoorde en Ruben Mantels over de geschiedenis van uitgeverij Acco, die oorspronkelijk een studentencoöperatie was.

Genoeg variatie voor een zalige winternamiddag.

Paule Verbruggen